

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до регіоналістики

Рівень вищої освіти – бакалавр

Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Спеціальність С 3 Міжнародні відносини

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

**Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.**

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Вступ до регіоналістики
Викладач (-і)	Стецюк Наталія Миколаївна
Контактний телефон викладача	+380506549119
E-mail викладача	natalia.stetsiuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Вступ до регіоналістики» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності С 3 «Міжнародні відносини». Викладається для студентів 2 курсу у 1 семестрі.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до регіоналістики» є формування системи теоретичних знань про основні засади регіоналістики як основи геопросторового планування, уявлення про теорії та напрямки дослідження регіоналістики, теоретичні та практичні проблеми регіоналістики, територіальні структури сучасних суспільств, тенденції та напрямки регіонального розвитку та регіональної політики. Основні цілі вивчення дисципліни: визначення поняття регіону в соціальних науках загалом і міжнародних відносинах зокрема, розкриття сутності регіоналістики як навчальної дисципліни, аналіз її проблемних областей; набуття студентами вичерпного знання про регіон, простір, місце та масштаб; засвоєння розгорнутої інформації про питання просторового розподілу влади в державі (концепція унітарної та складної держави, наприклад, конфедерації, федерації та регіональної держави; аналіз новітніх територіальних трансформацій політичної карти світу; формування уявлення про співвідношення сил у світовій політиці та регіональну політику ЄС; ознайомлення студентів з основними підходами до районування України прищеплення навичок самостійної роботи з різними джерелами політичної, економічної та географічної інформації (картами, схемами, статистичними даними, індексами, літературою, ілюстрованим матеріалом тощо).	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.	

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК 6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК 10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК 11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК 12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Результати навчання

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год
самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	С3 Міжнародні відносини	2	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	Семінар ські заняття	сам. роб.
Регіональні стратегії соціокультурного розвитку	4		5
Регіон, регіональна політика, регіональне управління, система регіонального управління, регіональний розвиток		2	10
Класичні теорії регіоналізму	4	2	5
Політична регіоналістика: теоретичні засади та особливості становлення	2	2	5
Регіоналізація у глобальному світі	2	2	10
Регіоналізм в країнах Європи, Азії та Америки		4	10

Адміністративно-територіальний поділ та місцеве самоврядування		2	5
Територіальна організація України		2	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни		
	Види навчальної роботи		Максимальна кількість Балів
	Практичне (семінарське) заняття		20
	Індивідуальна робота		10
	Контрольна робота		20
	Іспит		50
	Максимальна кількість балів		100
Вимоги до письмових робіт	<i>Контрольна робота</i> передбачає проходження 20 тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал може скласти 20 балів. <i>Індивідуальна робота</i> передбачає підготовку розрахунково-графічної роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студенти відповідно до запропонованих тематик готують інформаційний (20–25 слайдів) та розрахунково-графічний матеріал (власно розроблений картографічний, статистичний, табличний матеріал) щодо своєї теми із списком використаних інформаційних джерел. При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв’язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення інформації. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал може скласти 20 балів.		
Семінарські заняття	Оцінювання відповідей студентів на <i>практичних (семінарських)</i> заняттях відбувається за 100 бальною шкалою (відповідно до вимог журналу). По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 20 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру студент зобов’язаний отримати як мінімум 26 б.		
Підсумковий контроль	<i>Підсумкова оцінка</i> за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 20 балів), за контрольну роботу (максимально – 20 балів), за індивідуальну роботу (максимально – 10 балів) і оцінки за іспит (максимально- 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів. При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання повідомлень та есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.		

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-prozapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізньєнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт. У випадку негативної оцінки на третьому талоні або не допуску до екзаменів внаслідок не виконання навчального плану студент має право на повторне вивчення курсу, яке регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhenniapropovtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf
Неформальна освіта	Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchanniazdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imenivasylia-stefanyka.pdf Здобувачам враховувати результати навчання, отримані в процесі неформальної освіти на курсах дистанційного навчання таких платформ, як Coursera, Prometheus, EdEra, Всеосвіта, тощо. Визнання результатів неформального навчання в Університеті включає подання здобувачем заяви, ідентифікацію задекларованих ним результатів, їх оцінювання університетом та ухвалення рішення щодо зарахування відповідних освітніх компонентів або відмови у визнанні. Цей процес спрямований на забезпечення відповідності задекларованих результатів вимогам освітніх програм..
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)

Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» <u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> -ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</u> , відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин

8. Рекомендована література

1. Верменич Я. В. Історична регіоналістика: навчальний посібник / Відп. ред. В. А. Смолій. Міністерство освіти і науки України; НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2014. – 412 с.
Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. / Ярослава Верменич – К. : Інститут історії НАН України. – 2003. – 516 с.
3. Іжа М. М. Система регіонального управління: світовий досвід і Україна : монографія / М. М. Іжа. – Одеса : Друкарський дім, 2011. – 368 с.
4. Калитчак Р. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах. URL: http://kassiopeya.com/scripts/ajax.php?task=look_inside&id=hxqrqe4woop mg.
5. Кормич Л. І., Польовий М. А. Світовий політичний процес: глобальний та національний вимір : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл.; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2017. 240 с.
6. Майборода О. М. Етнічність у міжнародній системі. Вид. 2-е, випр. і допов. К. : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2017. 448 с. URL: <http://ipiend.gov.ua/publication/majborada-o-m-etnichnist-umizhnarodnij-systemi-3/>.
7. Матвієнко А.С. Політико-правові засади територіальної організації держави: світовий досвід і Україна / Монографія. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2015. – 376 с.
8. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення / наук. ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 205 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20180102.pdf>
9. Милосердна І. М., Краснопольська Т. М. Азіатськотихоокеанський регіон та проєкти його розвитку: кінець XX – початок XXI століття. Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць, 2020. Вип. 65. С. 130-138.
10. Панченко Т. В. Політична регіоналістика : Навчальний посібник / Т. В. Панченко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. — 188 с.
11. Панченко Т.В. Регіон як об'єкт та рівень соціально-політичного аналізу: світовий та вітчизняний досвід [Електронний ресурс] Режим доступу: www.nbuv.gov.ua>Mtpsa>Panchen

12. Проблеми регіоналістики: минуле, сучасне, майбутнє: тези Наук.-практ. Інтернет-конф. (3 березня 2017 р.). — К.: КНЕУ, 2017. — 325 с.
13. Регіонознавство: підручник / [В.В. Копійка, В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко та ін.]. К. : Київський ун-т, 2014. 642 с.
14. Стецюк Н.М. Національна політика владних структур щодо українців у Польщі в перші повоєнні роки //Сторінки воєнної історії. Збірник наук. Праць. — К.,2013. — Вип.16. — С.231–245.
15. Стецюк Н.,Шекета М. Історія та витоки сепаратизму в Каталонії / Шекета М. // Вісник Прикарпатського університету. Політологія / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. — Івано-Франківськ: ЛІК. — 2019. — Вип.13 — С. 168-177.
16. Стецюк Н., Шекета М. Морально-психологічний аспект «історичної травми» етносу. Сепаратистом стають чи народжуються? / Шекета М. // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 149. / К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. — Київ. — 2021. — С. 28-35.
17. Стецюк Н.М. Особливості участі волонтерських організацій в забезпеченні національної безпеки України Samorząd terytorialny w konstytucjach wybranych państw Europy środkowo-wschodniej. Zarys problematyki. Red. I. Lasek-Surowiec. — Chełm. — 2021. — С. 23-29.

Інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни є:

- законодавчі акти, нормативні документи;
- праці вітчизняних і зарубіжних вчених;
- матеріали науково-практичних конференцій;
- підручники та навчальні посібники на електронних носіях;
- професійні видання України;
- Інтернет-ресурси, зокрема:

- 1) Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 2) Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>
- 3) Наукова бібліотека ПНУ – <http://lib.pnu.edu.ua/>